

Delårsbokslut

Socialnämnden 2023

Dokumenttyp: Redovisande dokument, bokslut

Beslutande instans: Socialnämnden

Datum för beslut: 2023-09-19

Diarienummer: 2023.073 SN

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Verksamhet	1
Måluppföljning.....	3
Koppling till Agenda 2030	3
Mål och nyckeltal.....	3
Uppföljning av internkontroll.....	9
Ekonomi	10
Drift.....	10
Investeringar.....	12
Personal	13
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning.....	13
Arbetsmiljö.....	14
Sjukfrånvaro	14
Bilaga 1. Uppföljning av internkontrollplan 2023	

Verksamhet

Socialnämnden ansvarar för kommunens verksamhet inom individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri. Inom dessa områden ger socialnämnden insatser i form av råd, service och stöd till barn, unga, vuxna samt familjer. Nämnden arbetar med myndighetsutövning som styrs av flera lagar – exempelvis socialtjänstlag (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Nämnden fortsätter arbetet med att ställa om verksamheten för att vara rustad inför framtida utmaningar i form av ökade behov hos den växande befolkningen och välfärdens kompetensutmaning. Arbetet sker framförallt genom att kvalitetssäkra och vidareutveckla arbetssätt för att skapa långsiktigt hållbara och kostnadseffektiva processer. För att kunna möta behoven och ge rätt insats i rätt tid krävs mer riktat förebyggande insatser, vilket också ligger i linje med intentionerna i förslaget på nya socialtjänstlagen (*Hållbar socialtjänst - En ny socialtjänstlag*, SOU 2020:47).

Den satsning som genomfördes 2022 med personalförstärkningar inom framförallt det riktat förebyggande arbetet och utveckling av hemmaplanslösningar har bidragit till att nämnden idag kan erbjuda fler insatser i egen regi av hög kvalitet. En del i satsningen är införandet av ett så kallat HIT-team, vilka arbetar med högintensiva insatser riktat till barn och unga med hög risk att fara illa. Teamet har varit igång under hela 2023 där barn och föräldrar i högre grad har kunnat erbjudas stöd i hemmet. Även i arbetet riktat mot vuxna har satsningen resulterat i ett utökat arbete mot våld i nära relationer samt en ökad flexibilitet och mer variation i insatserna, vilket inneburit färre externa placeringar.

Under året har nämnden utmanats av ett högt tryck på den myndighetsutövande verksamheten för barn och unga med anledning av kraftigt ökat inflöde av orosanmälningar i kombination med stor komplexitet i ärenden. Per den sista augusti hade 41 procent fler anmälningar kommit in än motsvarande period föregående år. Komplexitet i ärendena, ett flertal vakanser och svårigheter att rekrytera kompetent myndighetsutövande personal har försvårat situationen ytterligare. Detta har bland annat inneburit höga kostnader för köpt vård och hög arbetsbelastning för personalen. Under sommaren har placeringskostnaderna sjunkit och per augusti är samtliga tjänster tillsatta.

Implementeringen av metoden Signs of safety fortgår, metoden syftar till att stärka familjers och deras nätverks förmåga för att skapa långsiktigt trygga lösningar för barn och unga mellan 0 och 18 år. Signs of safety har medfört ett nytt arbetssätt som hittills har lett till flera positiva resultat. Nämndens säkerhetsteam fokuserar arbetet kring familjens egna resurser och mobilisering av familjernas nätverk. Samtliga enheter inom avdelning unga arbetar nu med metoden vid planering och uppföljning av insatserna med särskilt fokus på barns delaktighet.

Under 2023 har Socialnämnden tillsammans med Stiftelsen Allmänna Barnhuset arbetat med projektet Letterbox Club för barn som bor i familjehem eller lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Syftet med Letterbox Club är att stimulera och väcka barns nyfikenhet till att läsa, räkna och lära sig. Under projektperioden skickas sex bokpaket ut till varje barn där varje paket innehåller en faktabok, en skönlitterärbok och ett spel med matematiska utmaningar. Paketerna riktar sig till barn i årskurs F-5 och finns i olika svårhetsgrader samt specialpaket för barn med läs- och skrivsvårigheter och i andra språk för barn med bristande kunskaper i svenska. Per augusti har nämnden skickat ut fyra av totalt sex paket.

Nämndens samverkan inom kommunen, med externa aktörer och med civilsamhället är en viktig förutsättning för att skapa social och ekonomisk hållbarhet. Under året har samverkan förstärkts och utvecklats inom flera områden för att säkerställa att alingsåsare får ett samordnat och individanpassat stöd. Tillsammans med barn- och ungdomsnämnden (BUN) och Västra Götalandsregionen (VGR) har förvaltningen fört en dialog om återinrättande av Familjecentral i Bjärke. Under hösten 2023 planeras för en uppstart av verksamhet som erbjuder familjecentrerat arbetssätt i området. Annan viktig samverkan för barn och unga är det skolsociala teamet som är inriktat på att ge skolsocialt stöd till barn och elever som har en oroande frånvaro. Samverkansformerna utformas och utvecklas gemensamt mellan socialnämnden och BUN. Delar av teamet har under våren övergått från BUN till socialnämnden utifrån bedömningen att det skulle ha bättre förutsättningar utifrån de resurser och arbetsformer som socialförvaltningen tillhandahåller. Även samverkan med polisen fortgår enligt den samverkansstruktur som arbetades fram föregående år med styrgrupp, arbetsgrupp samt individsamverkan mellan socialsekreterare och polis. För att stärka samverkan vistas socialsekreterare regelbundet i polisens lokaler och polis besöker förvaltningen på plats. En samverkan som fallit väl ut och uppskattas av båda verksamheterna.

Nämnden har fortsatt arbetat aktivt med att stärka samverkan med VGR bland annat genom SAMLÄ (Samverkan Lerum Alingsås) ihop med andra förvaltningar och med öppenvårdspsykiatri. Mini-Maria-mottagningen som vänder sig till ungdomar upp till 21 år utifrån beroendeproblematik samt deras närstående och den socialmedicinska mottagningen som vänder sig till vuxna personer över 18 år med missbruks- eller beroendeproblematik drivs båda i samverkan mellan kommun och VGR i form av delat huvudmannaskap. Det övergripande målet för verksamheten är att de som söker stöd ska erbjudas en samlad kompetens med koordinerade insatser från olika aktörer. Under året har det skett ett fokuserat arbete för att skapa förutsättningar för att förbättra tillgänglighet och service för de båda mottagningarna, detta har bland annat resulterat i utökade öppettider och möjligheten till digitala samtal på den socialmedicinska mottagningen.

Efter flera år av planering och processer kring överklagan står det nu klart att boendemodulerna i Nolby kommer kunna vara på plats innan årsskiftet. Boendemodulerna är avsedda för personer som har stora svårigheter att få boende på den ordinarie bostadsmarknaden och kommer ge verksamheten ytterligare en dimension i arbetet med flexibla hemmaplanslösningar.

Före sommaren färdigställdes anpassningen av förvaltningens kontorslokaler på Sidenvägen för att bättre tillgodose nuvarande och långsiktiga behov, detta har resulterat i mer flexibla, ändamålsenliga och trivsamma lokaler både för dom vi är till för och personalen som arbetar på plats.

Måluppföljning

Koppling till Agenda 2030

Kommunfullmäktige antog 2019-09-25, § 175, *Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling utifrån FN:s Agenda 2030* som beskriver hur kommunen ska arbeta för att utvecklas till att bli socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Policyn ska genomsyra nämndens arbete och nämndens mål bör kopplas till Agenda 2030 där så är möjligt.

Socialnämnden arbetar med att förebygga och förhindra social och ekonomisk utsatthet vilket bidrar till social hållbarhet. Arbetet sker framförallt i form av riktat förebyggande och stödjande insatser till barn och unga, personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa samt ekonomiskt stöd i form av ekonomiskt bistånd. Arbetet omfattar även stöd och skydd till de som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck samt till de som utövar våld. Vid beskrivning av nämndens mål nedan anges vilka av de globala målen i Agenda 2030 som nämndens arbete med respektive mål bidrar till.

Mål och nyckeltal

Socialnämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och indikatorer genom totalt åtta formulerade mål kopplade till mål 2, "*I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling*", och mål 3, "*Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen*". Nämndens mål kopplat till kommunens prioriterade mål 2 omhändertar identifierade risker i nämndens väsentlighets- och riskanalys, där ett av målen är kopplat till en av kommunens indikatorer och två är kopplade direkt till det prioriterade målet.

Under respektive mål nedan följer en beskrivning av väsentliga aktiviteter som genomförts och analys av resultaten.

En bedömning av måluppfyllelse görs genom nedan signalfärger:

Ej uppfyllt | Delvis uppfyllt | I hög grad uppfyllt | Helt uppfyllt

2. I Alingsås finns goda livsmiljöer genom en långsiktig ekologisk, social och ekonomisk hållbar utveckling

Nämndens mål	Kommentar/ analys	Bedömning		
Indikator: Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)				
Antal personer som blir självförsörjande ska öka	<p>Förvaltningens arbete med att stödja biståndsmottagare till att bli självförsörjande och leva ett självständigt liv bidrar till en social och ekonomisk hållbar utveckling och därmed kommunens prioriterade mål.</p> <p>Sedan 2021 har flera organisationsförändringar genomförts inom enhet Stöd och försörjning i syfte minska antal försörjningsstödstagare. Bland annat skapades en mottagningsgrupp som tar emot alla nybesök, vilket resulterat i att antal hushåll med kortvarigt försörjningsstöd minskat. Ytterligare förändring som genomfördes var införandet av en motivationsgrupp som arbetar med personer som fått försörjningsstöd i tre månader eller längre. Risken att bli långvarigt försörjningsstödsberoende ökar ju längre tid man uppbär försörjningsstöd varför det är viktigt att ge insatser i ett tidigt skede. Genom mer intensivt arbete med fördjupade utredningar och samverkan med andra aktörer, förväntas den enskilde kunna få rätt stöd för att komma ut i egen stadigvarande försörjning.</p> <p>Arbetsrehabiliterande individanpassade insatser från AME är viktiga för att få ut personer med försörjningsstöd i egen försörjning. En kartläggning av den enskildes arbetsförmåga genomförs genom en kombination av utredning och praktisk sysselsättning, vilket ger goda förutsättningar till mer individanpassat stöd. Per augusti uppgick kön till 32 personer som var remitterade från Socialnämnden, förutsättningarna för AMEs verksamhet har en direkt påverkan på volymerna av försörjningsstöd.</p> <p>Antal vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har inte nått målvärdet för 2023 och prognosen är att det sannolikt inte kommer att uppnås under året. Med tanke på den pågående samhällsutvecklingen finns en risk för att både antal bidragsmottagare och kostnaderna för försörjningsstöd ökar. Under perioden januari till augusti har det skett en ökning i antal hushåll som uppbär försörjningsstöd med 5,6 procent jämfört med motsvarande period föregående år.</p> <p>Andel vuxna personer som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat försörjningsstöd är i år 70 procent, jämfört med 81 procent 2022, vilket innebär att fler personer har återaktualiserats. Totalt handlar det om 38 enskilda individer, varav 18 kvinnor och 20 män. Det kan finnas flera orsaker till att man återaktualiseras för försörjningsstöd men oftast är det personer som har haft egen försörjning under en period men som av olika anledningar inte lyckats bibehålla den. Ett analysarbete av återaktualiseringar pågår.</p> <p><u>Koppling Agenda 2030</u> Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt. Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.</p>			
Nyckeltal	Mål 31 dec 2023	Utfall 31 aug 2023	Utfall 31 dec 2022	
Antal vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd	135	166	139	
Källa: verksamhetssystemet Lifecare		Varav 85 kvinnor och 81 män		
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	≥81	70	81	
Källa: Hämtat från verksamhetssystemet, rapporteras in till RKA		69 % av kvinnor och 70 % av män		

Indikator: Nedan nämndsmål omhändertar en risk i nämndens väsentlighets- och riskanalys: *Att vi har en otillräcklig samverkan* och är ej kopplat till någon av kommunens indikatorer.

Att socialnämnden har samordnade insatser	<p>Genom att insatser aktivt samordnas såväl internt inom förvaltningen som med externa aktörer ökar förutsättningarna till individanpassade och effektiva insatser. Detta sammantaget med att samordnade insatser även förväntas förkorta den tid som den enskilde är aktuell för insatsen, bidrar till social och ekonomisk hållbarhet och därmed kommunens prioriterade mål.</p> <p>Förvaltningen har under första delen av året sänkt den genomsnittliga insatstiden med 8,5 procent. Ett av förvaltningens övergripande verksamhetsmål för året är <i>Rätt insats</i>, vilket uppnås genom mer individanpassade insatser och att insatser ges i rätt tid.</p> <p>Individanpassade insatser med fortsatt fokus på att förstärka samverkan såväl internt som externt krävs för att insatstiden ska bli så kortvarig som möjligt. Nämnden arbetar på olika sätt för att öka förutsättningarna för att den enskilde får rätt individanpassade insatser. På avdelning vuxna har en förflyttning skett från externa placeringar till flexibla hemmaplanslösningar, vilka gemensamt arbetas fram genom nära samverkan mellan de olika enheterna. Det interna samverkansverktyget SAP (samordnade planering) används i hög utsträckning inom avdelning vuxna, vilket gett goda resultat framförallt i komplexa ärenden.</p> <p>Avdelning unga har under 2023 arbetat fokuserat på tät samverkan mellan HIT-team och mottagningsteam. Detta har resulterat i att familjer får stöd snabbare och att processen sedan hålls samma med täta uppföljningar så länge behovet kvarstår.</p> <p>Förvaltningen har även förstärkt samverkan med andra instanser, både andra förvaltningar och externa verksamheter såsom VGR för att verka för ett mer individanpassat stöd men också för att säkerställa att förvaltningen inte går in och tar över områden som åligger annan huvudman.</p> <p>Den genomsnittliga insatstiden har hittills minskat och förhoppningen är att det kommer minska ytterligare under året. Vid tiden för delårsbokslutet bedöms målet därmed vara uppfyllt.</p> <p><u>Koppling Agenda 2030</u> Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer</p>	●
---	---	---

Nyckeltal	Mål 2023	Utfall 31 aug 2023	Utfall 2022
Genomsnittlig insatstid, antal dagar (exkl. boende med särskild service/ familjehemsplaceringar)	302	291	318
Källa: Verksamhetssystemet Lifecare		282 för kvinnor och 300 för män	

Indikator: Nedan nämndsmål omhändertar en risk i nämndens väsentlighets- och riskanalys: *Att vi har en otillräcklig samverkan* och är ej kopplat till någon av kommunens indikatorer.

<p>Att samverkan i våld i nära ärenden ökar</p>	<p>En ökad samverkan i våld i nära ärenden ökar förutsättningarna så att våldsutsatta får rätt stöd och skydd, vilket bidrar till social hållbarhet och därmed uppfyllelse av kommunens prioriterade mål.</p> <p>Som ett led i arbetet med att erbjuda ett gott stöd till våldsutsatta samt verka för att våldsutövare ska sluta använda våld, har arbetsgruppen för våld i nära relationer tagit fram en ny strukturerad samverkansmodell, så kallad VINR-SAP (samordnad plan för våld i nära relationer). Modellen går ut på att samverkansmöten ska ske i samtliga nya ärenden där det finns våld i nära relationer så den enskilde snabbt får rätt och samordnat stöd från förvaltningen. Totalt handlar det om 28 enskilda som aktualiserats under perioden 1 januari- 31 augusti, varav 23 kvinnor och fem män. Utav dessa har det genomförts VINR-SAP i 60 procent av ärendena. Målnivån är satt till 75 procent utifrån att vissa ärenden endast är aktuella på en enhet. Modellen håller fortfarande på att implementeras och prognosen är att målet kommer bli helt uppfyllt under året.</p> <p>Koppling Agenda 2030 Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer</p>		
<p>Nyckeltal</p>	<p>Mål 2023</p>	<p>Utfall 31 aug 2023</p>	<p>Utfall 2022</p>
<p>Våld i nära SAP (samordnade planeringar), andel (%) Källa: Uppgift hämtas från verksamheten</p> <p>Källa: Uppgift hämtas från verksamheten</p>	<p>75</p>	<p>60</p>	<p>-</p>

3. Alingsåsarna har inflytande, får god service och ett gott bemötande från kommunen

Nämndens mål	Kommentar/ analys	Bedömning
<p>Indikator: Andel invånare som upplever att de har möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (%)</p>		
<p>Att de vi är till för får än mer inflytande över sina insatser</p>	<p>Att de som berörs av nämndens insatser görs än mer delaktiga i beslut om insats samt insatsens innehåll, förväntas bidra till uppfyllelse av kommunens prioriterade mål. Att kunna påverka sin egen insats är en viktig del i evidensbaserad praktik och har en positiv inverkan på insatsernas effekter.</p> <p>Förvaltningen arbetar aktivt för att utveckla metoder för brukarinflytande både på individ- och gruppnivå. Idag finns ett tydligt arbete för brukarinflytande för den enskilde bland annat genom tät samverkan med brukarföreningen i Alingsås och på alla boenden i form av husmöten med de boende där man planerar verksamheten tillsammans. En arbetsgrupp är tillsatt för att undersöka möjligheterna att öka brukarinflytandet även på verksamhetsnivå. Arbetet sker i samverkan med NSPH (Nationell samverkan för psykisk hälsa) och utgår från deras handbok om brukar-medverkan.</p> <p>Avdelningarna arbetar aktivt med att göra den enskilde delaktig i beslut om insats samt att kunna påverka insatsens utformning.</p>	

Då nämndens brukare enbart utgör en liten del av kommunens invånare, har det pågående arbetet ett marginellt utslag på indikatorn, vilken baseras på resultat från medborgarundersökningen som genomförs under hösten. Det är därmed svårt att göra någon prognos för måluppfyllelse kopplat enbart till det nyckeltalet. Nämnden har därför valt ytterligare ett nyckeltal som följs upp genom att personer som avslutat en insats blir uppringda och bland annat får svara på om de upplever sig ha varit delaktiga i att ta fram sina mål. Per augusti har totalt 44 personer kontaktats varav 36 har svarat ja på att de har varit med att ta fram sina mål, vilket motsvarar 82 procent. Prognosen är att målnivån på 90 procent kommer vara svår att nå men att utfallet kommer hamna strax under.

Koppling Agenda 2030

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.

Indikator: Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0-100

<p>De som tar kontakt med socialförvaltningen via telefon och är nöjda med bemötandet ska öka</p>	<p>Nämndens mål ska uppnås genom kontinuerlig information och dialog i respektive verksamhet kring tillgänglighet, service och bemötande och därigenom bidra till kommunens prioriterade mål. Förvaltningen strävar efter att alltid ha ett gott bemötande och att svara så snabbt som möjligt på frågor. Dialog förs kontinuerligt med medarbetarna kring vikten av ett gott och professionellt bemötande och bedömningen görs att det finns en hög medvetenhet kring denna fråga.</p> <p>SKR (Sveriges kommuner och regioner) har, tillsammans med Brilliant Future, tagit fram en mätning av service och bemötande vid kontakt med kommunen. Alingsås kommun har under våren deltagit i denna undersökning för första gången och nämnden har kopplat mål till samtliga indikatorer som härrör från mätningen.</p> <p>Eftersom det är första gången kommunen deltar i denna undersökning är målnivån satt utifrån genomsnittligt index för samtliga deltagande kommuner år 2022 (Kolada). Område <i>vård, omsorg och sociala frågor</i> delas med vård och omsorgsnämnden. Detta mål samt följande tre nämndsmål baseras på samma undersökning.</p> <p>Resultatet för område <i>Vård, omsorg och sociala frågor</i> som delas med vård och omsorgsnämnden ligger i nivå med målvärdet. Målet att de som tar kontakt med socialförvaltningen via telefon och är nöjda med bemötandet ska öka bedöms därmed vara uppfyllt.</p>	
---	--	---

Indikator: Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0-100

<p>De som tar kontakt med socialförvaltningen via telefon och enkelt får hjälp med sin fråga ska öka</p>	<p>Nämndens mål ska uppnås genom kontinuerlig information och dialog i respektive verksamhet kring tillgänglighet, service och bemötande och därigenom bidra till kommunens prioriterade mål.</p> <p>Verksamheterna har dagansvarstelefon som alltid är bemannad under förvaltningens öppettider för att säkerställa en hög tillgänglighet. Om ordinarie handläggare är frånvarande finns möjlighet att nå andra via dagansvaret och därmed snabbt få svar på sin fråga. Förvaltningens mottagningsgrupper och dagansvar har stor vana av att svara på frågor från allmänheten.</p> <p>Resultatet för område <i>Vård, omsorg och sociala frågor</i> som delas med vård och omsorgsnämnden ligger under målnivån och bedöms därmed ej vara uppfyllt.</p>	
--	---	---

Indikator: Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0-100

<p>De som tar kontakt med socialförvaltningen via e-post och får ett tydligt svar på sin fråga ska öka</p>	<p>Nämndens mål ska uppnås genom kontinuerlig information och dialog kring hantering av e-post vid exempelvis frånvaro, vilket förväntas bidra till uppfyllelse av kommunens prioriterade mål.</p> <p>Samtliga medarbetare ska vid längre tids frånvaro ge annan kollega behörighet till sin e-post samt återkommande kontrollera denna.</p> <p>Resultatet för område <i>Vård, omsorg och sociala frågor</i> som delas med vård och omsorgsnämnden ligger under målnivån och bedöms därmed ej vara uppfyllt.</p>	
--	--	---

Indikator: Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0-100

<p>De som tar kontakt med socialförvaltningen via e-post och enkelt får hjälp med sin fråga ska öka</p>	<p>Nämndens mål ska uppnås genom kontinuerlig information och dialog kring hantering av e-post vid exempelvis frånvaro, vilket förväntas förbättra förvaltningens resultat och därmed bidra till uppfyllelse av kommunens prioriterade mål.</p> <p>Resultatet för område <i>Vård, omsorg och sociala frågor</i> som delas med vård och omsorgsnämnden ligger under målnivån och bedöms därmed ej vara uppfyllt.</p>	
---	---	---

Nyckeltal	Mål 2023	Utfall 31 aug 2023	Utfall 2022
<p>Andel invånare som upplever att de har möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (%)</p> <p>Källa: Medborgarundersökningen (SCB)</p>	<p>>19</p>	<p>Utfall saknas</p>	<p>19</p>
<p>Andel (%) som svarat ja på att de varit med att ta fram sina mål</p> <p>Källa: Resultat från intern brukarundersökning</p>	<p>90</p>	<p>82</p>	<p>-</p>
<p>Nöjd med bemötandet via telefoni, index 0-100</p> <p>Källa: Servicemätning Brilliant Future</p>	<p>82,2</p>	<p>82,2 (vård, omsorg och sociala frågor)</p> <p>80,5 (hela kommunen)</p>	<p>-</p>
<p>Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index 0-100</p> <p>Källa: Servicemätning Brilliant Future</p>	<p>73,8</p>	<p>68,6 (vård, omsorg och sociala frågor)</p> <p>69,1 (hela kommunen)</p>	<p>-</p>
<p>Tydligt svar från kommunen via e-post, index 0-100</p> <p>Källa: Servicemätning Brilliant Future</p>	<p>82,3</p>	<p>76,9 (vård, omsorg och sociala frågor)</p> <p>82,5 (hela kommunen)</p>	<p>-</p>
<p>Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index 0-100</p> <p>Källa: Servicemätning Brilliant Future</p>	<p>79,4</p>	<p>69,2 (vård, omsorg och sociala frågor)</p> <p>79,9 (hela kommunen)</p>	<p>-</p>

Uppföljning av internkontroll

Utifrån socialnämndens risk- och väsentlighetsanalys som genomfördes under hösten 2022 togs 2023 års internkontrollpunkter fram med uppföljning vid del- och årsbokslut. De risker som inte hanterades som mål för nämnden eller internkontrollpunkter har omhändertagits inom ramen för förvaltningens uppföljning av kritiska verksamhetsfaktorer utifrån perspektiven ekonomi, målgrupp, verksamhet och medarbetare.

Vid delårsbokslutet visar kontrollen att två av totalt fyra kontrollpunkter har genomförts utan anmärkning/ med försumbar anmärkning.

Följande signaler har använts för bedömning av för respektive kontrollmoment:

- Kontrollen är genomförd utan anmärkning/med försumbar anmärkning
- Kontrollen är genomförd med anmärkning

Uppföljning av socialnämndens internkontrollplan 2023 framgår av bilaga 1.

Omedelbara åtgärder

Socialnämndens väsentlighets- och riskanalys identifierade ingen risk som bedömdes kräva omedelbar åtgärd.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2023	Prognos helår 2023	Avv. prognos/budget 2023	Delårsbokslut 2023	Delårsbokslut 2022	Diff. utfall 2022/2023
Verksamhetens intäkter	16 924	17 100	176	11 646	9 965	1 681
Personalkostnader	-137 901	-133 941	3 960	-82 243	-75 000	-7 243
Lokalhyror	-12 595	-11 800	795	-7 893	-7 434	-459
Köp av tjänster	-57 276	-61 100	-3 824	-45 195	-35 114	-10 081
Övriga kostnader	-33 199	-34 300	-1 101	-22 366	-18 919	-3 447
Verksamhetens kostnader	-240 971	-241 141	-170	-157 698	-136 467	-21 231
Verksamhetens nettokostnader	-224 047	-224 041	6	-146 052	-126 502	-19 550
Kommunbidrag	224 047	224 047	0	149 365	140 084	9 281
Finansnetto	0	-6	-6	-6	-1	-5
Årets resultat	0	0	0	3 307	13 581	-10 274

Inledande sammanfattning

Socialnämndens resultat för bokslutsperioden uppgår till 3,3 mnkr. Prognosen för helåret är oförändrad och är likt tidigare uppföljningar i nivå med budgeterad nettokostnad och resultat.

Överskottet för perioden beror på den upplupna semesterlöneskulden, överskott kopplat till vakanser och därmed lägre personalkostnader och ett mindre överskott inom intäkter och lokalhyror. Samtidigt avviker köp av tjänster, främst köpt vård och tillfälligt inhyrd personal negativt.

Även om årets resultat till stor del har präglats av större volymer av köpt vård än budgeterat, kostnader för tillfälligt inhyrd personal samt lägre personalkostnader än budgeterat har det varit en positiv utveckling sedan senvåren. Volymerna och kostnaderna för köpt vård har fortsatt minska, likaså behovet av inhyrd personal samtidigt som övriga kostnader inte har avvikit negativt.

Sammantaget bedöms avvikande kostnader fortsatt kunna finansieras genom förvaltningscentrala buffertmedel samt de överskott som ackumulerats under året.

Utfall, prognos och prognosförändring

Utfallet under perioden januari till augusti är ett resultat i linje med budget beaktat den

aktuella semesterlöneskulden. Det finns dock avvikelser inom vissa verksamheter och ackumulerat per kontogrupp.

Intäkterna är i nivå med budget. Hysesintäkterna har varit något lägre kopplat till ett mindre lägenhetsbestånd än budgeterat men effekten har motverkats av att verksamheten har fått ta del av obudgerade statsbidrag. Sammantaget prognosticeras intäkterna överstiga budget med 0,2 mnkr eller 1 procent av budgeterade intäkter.

Personalkostnader består av lönekostnader för medarbetare och arvoden till uppdragstagare. Arvodena har ett utfall i nivå med budget och prognosticeras inte avvika i slutet av året. Lönekostnaderna har genererat ett överskott kopplat till vakanser, främst inom myndighetsutövande enheter inom avdelning unga. Även om det ackumulerade överskottet inte förväntas förbrukas har en del av vakanser behövt tillsättas med tillfälligt inhyrd personal för att upprätthålla rättssäkerheten och fullfölja det lagstadgade uppdraget. Kostnader för tillfälligt inhyrd personal är obudgerat och redovisas under köp av tjänster. Prognosen för personalkostnader är en positiv avvikelse om 4,0 mnkr eller 3 procent av budgeterade kostnader.

Som nämnt ovan har lägenhetsbeståndet varit lägre än budgeterat vilket har genererat ett överskott inom kontogruppen *lokalhyror*, överskottet förväntas bli 0,8 mnkr vilket motsvarar 6 procent av budgeterad kostnad.

Köp av tjänster inkluderar bland annat köpt vård och annan huvudverksamhet som utförs av annan huvudman samt tillfälligt inhyrd personal. Under året har volymerna för den köpta vården överstigit budgeterade nivåer relativt kraftigt, som nämnts ovan har även kostnader för tillfälligt inhyrd personal bidragit till en negativ avvikelse. Under slutet av andra tertialen har utvecklingen dock varit gynnsam med lägre volymer och det ackumulerade underskottet för kontogruppen förväntas inte öka nämnvärt. I kontogruppen finns även en förvaltningscentral buffert som intecknas i prognosen. Totalt förväntas kostnaderna avvika negativt med 3,8 mnkr eller 7 procent jämfört med budget.

Övriga kostnader, vilket till 75 procent utgörs av ekonomiskt bistånd har under perioden en mindre negativ avvikelse. Under sommaren har antalet biståndstagare ökat och per augusti är volymerna drygt 5 procent högre än motsvarande period föregående år. Utöver volymförändringen inom ekonomiskt bistånd ingår obudgerade restkostnader för anpassningen av förvaltningskontoret. Prognosticerad avvikelse uppgår till -1,1 mnkr eller 3 procent.

Sammanfattningsvis är resultat och prognosticerat resultat i linje med budget, i prognosen ingår dock osäkerheter kopplat till, framförallt, utvecklingen av den köpta vården och ekonomiskt bistånd. Då den förvaltningscentrala bufferten är intecknad finns begränsade möjligheter att parera oförutsedda händelser.

Jämförelse mellan åren

Nettokostnadsutvecklingen per 31 augusti 2023 uppgår till 15 procent jämfört med motsvarande period föregående år samtidigt som kommunbidraget har ökat med knappt 7 procent. En stor del av nettokostnadsutvecklingen har drivits på av inflationstakten som har

varit hög under året.

2022 karaktäriserades av ett oerhört lågt kostnadsläge under första halvåret, med ett stort antal vakanser, anmärkningsvärt låga volymer av köpt vård och ekonomiskt bistånd. Andra halvåret ökade kostnadsläget, volymerna av köpt vård ökade snabbt och nådde en topp i december, initiala kostnader kopplat till omställning av förvaltningskontoret realiserades och utfallet i slutet av året blev ett överskott om 3,4 mnkr.

2023 är kostnadsutvecklingen den motsatta med ett högre kostnadsläge i inledningen av året som därefter har minskat och prognosticeras göra så fortsättningsvis och leda till ett resultat i nivå med budget, se avsnitt *Utfall, prognos och prognosförändring*.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2023	Prognos helår 2023	Avv. prognos/budget 2023	Delårsbokslut 2023	Delårsbokslut 2022	Diff. utfall 2022/2023
Expansionsinvestering	0	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0
Imageinvestering	0	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0
Reinvestering	600	600	0	372	246	126
Inventarier	400	400	0	213	46	167
IT-utrustning	200	200	0	159	200	-41
Transportmedel	0	0	0	0	30	-30
Anpassningsinvestering	0	0	0	0	0	0
-	0	0	0	0	0	0
Totala utgifter	600	600	0	372	246	126

Utfall, prognos och prognosförändring

Utfallet per augusti uppgår till 0,4 mnkr vilket motsvarar drygt 60 procent av budgeten för året. Under 2023 har socialnämnden haft förhållandevis små investeringsbehov, de behov som har funnits är kopplat till reinvestering av IT-utrustning och inventarier till förvaltningskontoret.

Prognosen för året uppgår till knappt 0,6 mnkr vilket motsvarar utrymmet i investeringsbudgeten.

Jämförelse mellan åren

Skillnaden i utfallet mellan 2022 och 2023 uppgår endast till 0,1 mnkr och beror på en något högre investeringsvolym av inventarier till kontor.

Personal

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Under 2023 har det varit svårt att rekrytera kompetent personal till myndighetsutövande tjänster, framförallt inom barn och unga, vilket är en trend man ser i hela riket. Detta har resulterat i ett flertal vakanser under året vilket i sin tur har lett till en hög arbetsbelastning. Ett intensivt arbete med att hitta lösningar har genomförts inom avdelningen och under perioder har köp av konsulttjänster varit nödvändigt för att upprätthålla rättssäkerheten och fullfölja det lagstadgade uppdraget. Vid tiden för delårsbokslutet är samtliga tjänster tillsatta. Inom avdelning vuxna har motsvarande problematik inte varit märkbar.

För att klara av kompetensförsörjningen framöver behöver nämnden kunna rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens. Det sker ett aktivt arbete med utveckling av nämndens kompetensförsörjningsstrategi och årligen framtagna aktivitetsplaner. En viktig del i arbetet med kompetensförsörjningen är att få personalen att trivas, känna engagemang och vilja att arbeta kvar inom förvaltningen. Konkreta aktiviteter som genomförs är bland annat styrkortsarbetet där samtliga medarbetare är med och tar fram målen för sin verksamhet och följer upp dessa regelbundet. Detta arbetssätt främjar en hög delaktighet och skapar engagemang i arbetet framåt. Nämnden arbetar aktivt med personalvård och har bland annat anordnat en trivseldag för förvaltningens personal och kommer anordna en inspirationsföreläsning under hösten. Där utöver tillhandahålls platser för praktikanter. En ytterligare åtgärd är anpassningen av förvaltningens lokaler som har resulterat i en mer ändamålsenlig och trivsam miljö.

Övriga exempel på aktiviteter utifrån årets aktivitetsplan är förvaltningens samarbete med HR och kommunikation för att ta fram en film att använda vid rekrytering och en förvaltningsspecifik checklista och utbildningsplan vid introduktion som komplement till den kommun-gemensamma introduktionsplanen. Regelbundna interna utbildningstillfällen för nya medarbetare har erbjudits med start våren 2023 där man bland annat går igenom delegation, dokumenthantering och sekretess. Med start hösten 2022 satsade förvaltningen på en andra valideringsutbildning för stödpedagoger inom avdelning vuxna, vilken avslutades i maj 2023. Vidare fortgår implementeringen av metoden Signs of safety inom avdelning unga, 2023 är det tredje och sista implementeringsåret.

Under två år har ett metodiskt arbete skett för att öka rättssäkerheten genom förstärkning av kompetensen hos myndighetsutövande personal. Inom avdelning vuxna har samtliga handläggare genomgått en så kallad handläggarskola där förvaltningens rättshandläggare gått igenom Socialstyrelsens handbok om handläggning och dokumentation. Inom ramen för nämndens internkontroll följs arbetet upp löpande för att identifiera och åtgärda fortsatta brister.

Innan sommaren genomfördes en workshop med fokus på kompetensförsörjning för myndighetsutövande personal och chefer som faciliterades av HR. På workshopen deltog även fackliga representanter. Det material som arbetades fram under workshopen kommer ligga till grund för nya aktiviteter i aktivitetsplanen.

Arbetsmiljö

Nämndens arbetsmiljömål för 2023; *Att socialnämnden aktivt arbetar för en god kompetensförsörjning*, togs fram utifrån både nuvarande och framtida kompetensutmaningar. Arbetet med detta förklaras mer i detalj ovan.

Uppföljning av arbetsmiljön sker framförallt genom det digitala systemet för systematiskt arbetsmiljöarbete (OPUS) som infördes 2022 med syfte att underlätta för cheferna att arbeta mer friskfrämjande och förebyggande med arbetsmiljö och sjukfrånvaro.

Pulsmätningen är ett av kommunens nyare verktyg för att följa upp och utveckla arbetsmiljön. Sammantaget visar de senaste mätningarna att det som förvaltningen behöver arbeta mer med är arbetsbelastningen, att de främsta styrkorna är att medarbetarna ser fram emot att gå till sitt arbete, att de känner att de vet vilka förväntningarna är samt att det finns mål som följs upp kontinuerligt.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro* (%)	2023	2022	Differens
Total sjukfrånvaro	8,2	11,2	-3,0
Kvinnor	9,8	12,7	-2,9
Män	4,0	4,6	-0,6
<29 år	3,2	5,0	-1,8
30-49 år	10,4	14,5	-4,1
50 år>	6,9	7,7	-0,8
Dag 1-14	2,2	3,1	-0,9
Dag 15-59	1,1	1,4	-0,3
Dag 59>	5,3	6,7	-1,4

*Avser perioden 1 januari - 31 juli

Den totala sjukfrånvaron har minskat jämfört med år 2022 genomgående i samtliga kategorier som följs upp men befinner sig marginellt över genomsnittet i kommunen. Precis som tidigare år har kvinnor högre sjukskrivningstal än män, vilket gäller samtliga typer av sjukfrånvaro.

För närvarande har förvaltningen 17 aktiva rehabiliteringsärenden, varav fyra har startats upp under året. Ett ärende startas när en medarbetare har haft fler än fyra sjukdomstillfällen under en period på sex månader, vilket innebär att sjukskrivningarnas längd är varierande. Även sjukskrivningarnas omfattning varierar från deltid till heltid. Orsaker bakom sjukskrivningarna kan delas in i två övergripande kategorier; fysisk sjukdom samt psykisk ohälsa, där ungefär hälften av ärendena tillhör respektive kategori. Inom psykisk ohälsa dominerar framförallt stressyndrom, där orsaken ofta är en kombination av stress i yrkeslivet och privat situation.

För förvaltningens största arbetsgrupper; socialsekreterare och stödassistenter, består sjukfrånvaron till största del av långtidssjukfrånvaro. Varje enskild chef arbetar enligt kommunens rehabiliteringsrutin *Från frisk till frisk* tillsammans med HR-partner för att säkerställa att individen får rätt insatser. Signaler via det systematiska arbetsmiljöarbetet och däribland pulsmätningen ger indikationer på vilka områden som fokus behöver riktas mot för att säkra en god arbetsmiljö och därmed minska sjukfrånvaron. Arbetsbelastning har varit i fokus för flera enheter och där har chefer tillsammans med medarbetarna på APT analyserat orsaker och arbetat fram förbättringsförslag.

På avdelning vuxna har två av enheterna arbetat med webbutbildningen *Medarbetarskap*, där de tagit stöd av HR tillsammans med företagshälsovården. Utbildningen syftar till att stärka medarbetarskapet och att alla tar aktivt ansvar för arbetsmiljön, både chef och medarbetare.

Uppföljning av internkontroll vid delårsbokslut 2023

Identifierad risk	Vad kontrolleras?	Frekvens upp- följning	Metod	Bedöm- ning	Resultat och åtgärder
Att vi till delar inte har säkerställt att vi har en rättssäker myndighetsutövning	Att obehöriga personer ej går in i ärenden	Del- och årsbokslut	Stickprov		Under året har loggkontroll för medarbetare genomförts månadsvis av systemförvaltare. Kontrollen har baserats på en vecka per månad där 15 handläggare slumpmässigt har valts ut. Loggarna har sedan lämnats till ansvarig enhetschef som undersökt om dennes medarbetare har varit behöriga att gå in i de ärenden som loggarna visar, det vill säga att medarbetaren endast varit inne i de journaler och utredningar avseende enskilda som medarbetaren arbetar med. Samtlig loggkontroll har godkänts av enhetschef utan anmärkning.
	Att vi har likabehandling i avgiftshanteringen	Del- och årsbokslut	Stickprov		<p>Kontroll har gjorts i samtliga ärenden där ny placering skett under perioden januari till och med juli för att undersöka om ekonomisk bedömning gällande betalningsförmåga har genomförts. Det gäller placerade vuxna samt föräldrar till placerade barn.</p> <ul style="list-style-type: none"> Totalt har tio ärenden gällande placering av vuxna skett under perioden, varav ekonomisk bedömning gjorts i ett av dessa ärenden. Totalt nio ärenden gällande placering av barn och unga har skett under perioden, varav ekonomisk bedömning har genomförts i sex av dem. I tre ärenden har uppgift om placering ej lämnats till ekonomiadministratör, varför ekonomisk bedömning ej kunnat genomföras. Samtliga av dessa har skett under semesterperioden juni/ juli, vilket kan vara en orsak. <p>När det gäller placerade vuxna personer har det framkommit oklarheter kring vilka insatser avgift kan tas ut för samt hur beräkning och dokumentation ska ske. I många fall har handläggare utgått från att den enskilde inte har betalningsförmåga, dock saknas dokumentation/beslut i journal kring detta i den enskildes journal. Ett utvecklingsarbete pågår för att säkerställa att ekonomisk bedömning genomförs vid samtliga insatser där nämnden har rätt att ta ut avgift av den enskilde. Planerade åtgärder inkluderar spridande av en manual till handläggare och framtagande av en anpassad kalkylator för att underlätta och säkerställa beräkningar.</p> <p>Vid bedömning av betalningsförmåga gällande barn och unga finns idag rutiner, dock behöver de påminnas om samt finns behov av tydliggörande av när den ekonomiska bedömningen senast ska vara genomförd.</p>

	Att vi har en rättssäker handläggning inom vuxenområdet	Del- och årsbokslut	Granskning av handläggning	 <p>Granskningen har genomförts av förvaltningens rättshandläggare vid två tillfällen under våren, vilken utgår från Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om handläggning och dokumentation i socialtjänsten (SOSFS 2014:5). Totalt har 50 utredningar granskats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15 februari granskades 25 utredningar fördelade på 13 socialsekreterare, varav 11 var utan anmärkning. • 15 maj granskades totalt 25 utredningar fördelade på 13 socialsekreterare, varav 11 var utan anmärkning. <p>De flesta anmärkningarna beror på brist av dokumentation av handläggningsåtgärder samt dokumentation av kommunikation av beslutsunderlag och underrättelse av beslut.</p> <p>Samtliga myndighetschefer har tagit del av granskningen. För att komma till rätta med bristerna planeras en handläggarskola genomföras under hösten med inriktning på de identifierade bristerna. Ytterligare en granskning kommer genomföras inför årsbokslutet.</p>
Att vi inte nyttjar digitala möjligheter i tillräcklig grad	Att antal ansökningar av försörjningsstöd via e- tjänst ökar	Del- och årsbokslut	Kontroll av antal e-ansökningar	 <p>En förutsättning för att Alingsås digitala assistent (ADA) ska kunna handlägga återansökningar för försörjningsstöd är att de inkommer via e- tjänst där ADA. Vid årsbokslutet 2022 var andelen återansökningar via e-tjänst 37 procent. Vid delåret är siffran 45 procent.</p>